

Nr 32.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Genom en den 6 april 1951 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 200, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

I propositionen föreslås några smärre jämkningar i regeringsrättslagen, delvis i anslutning till nytillkommen lagstiftning.

1. Enligt 2 § 4:o) regeringsrättslagen ankomma på regeringsrättens uppdragande och avgörande bl. a. mål om sådant bidrag eller understöd av statsmedel, som enligt gällande författningar må beviljas eller skall på rekvisition utbetalas av, jämte andra myndigheter, länsstyrelse, där fråga ej är om bidrag till väg- och brobyggnadsföretag.

År 1950 beslötos (prop. nr 241, riksdagens skrivelser nr 196 och 324) vissa ändringar i kommunalskattelagen m. m., vilka främst inneburo att de kommunala ortsavdragen skulle höjas från och med den 1 januari 1952, dock att i fråga om 1952 års taxering äldre bestämmelser alltjämt skulle gälla. För täckande delvis av kommunernas inkomstbortfall genom reformen skall utgå ett särskilt statsbidrag, s. k. provisorisk skatteersättning.

I proposition (nr 93) till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t bl. a. begärt bemyndigande att utfärda föreskrifter rörande provisorisk skatteersättning till kommunerna enligt vissa i propositionen närmare angivna grunder. Utbetalningen av ersättningen skulle verkställas av länsstyrelserna. I det av särskilda utredningsmän avgivna förslag, som ligger till grund för propositionen, har anförts att kommun, som förmenar sig ha erhållit för lågt statsbidrag, förutsättes skola äga anföra besvär hos Kungl. Maj:t över länsstyrelsens beslut. Det har med hänsyn till ärendenas natur synts utredningsmännen lämpligt att dylika besvär prövas av Kungl. Maj:t i statsrådet (finansdepartementet).

Riksdagen har med godkännande av ovan nämnda i propositionen angivna grunder bemyndigat Kungl. Maj:t att utfärda föreskrifter i ämnet (se riksdagens skrivelse nr 135).

Föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg, har vid lagrådsremissen av det nu förevarande lagförslaget anfört, att avgörandet av besvär

i mål om provisorisk skatteersättning till kommunerna i betydande utsträckning torde komma att influeras av skälighetssynpunkter. Enär målen dessutom komme att vara av brådskande natur, eftersom utgången kunde bli avgörande för kommunernas utdebiteringsbeslut på hösten innevarande år, torde dylika mål böra undantagas från regeringsrättens handläggning och i stället prövas av Kungl. Maj:t i statsrådet. Härför erfordrades en ändring av 2 § 4:o regeringsrättslagen. Ändringen torde böra träda i kraft den 1 juli 1951.

2. I § 23 förordningen den 26 maj 1922 (nr 383) om luftfart stadgas bl. a., att certifikat om behörighet att göra tjänst å luftfartyg i den egenskap certifikatet avser utfärdas av luftfartsmyndigheten, att villkoren för erhållande av certifikat bestämmas av Konungen, att certifikat utfärdas för viss tid, att dess giltighetstid förlänges, om det visas, att förutsättningarna för att innehavaren kan göra tjänst fortfarande föreligga, samt att, så snart dessa förutsättningar ej längre äro för handen, certifikatet skall för sin återstående giltighetstid eller tills vidare återkallas. I § 24 samma förordning stadgas att den som gör tjänst å luftfartyg, vilket brukas inom svenskt område, skall hava antingen certifikat, utfärdat på grund av stadgandet i § 23, eller — här bortses från vissa utländska certifikat — särskilt av luftfartsmyndigheten utfärdat tillstånd att göra tjänst å fartyget i den egenskap tillståndet avser. Sådant tillstånd — som må meddelas endast för den, som visas uppfylla kompetenskrav motsvarande vad enligt de i § 23 omnämnda bestämmelserna fordras för att inneha svenskt certifikat för motsvarande tjänst — meddelas för högst en månad, kan förnyas för högst en månad i sänder samt kan, när skäl därtill föreligger, återkallas.

Utöver luftfartscertifikaten utfärdar luftfartsstyrelsen enligt sagda bestämmelser vissa behörighetsbevis för förare. Dessa behörighetsbevis äro gällande för ensamflygare, för instrumentflygning, för biträdande flyglärare och för flyglärare.

Föredragande departementschefen har anfört: Besvär över luftfartsstyrelsens beslut rörande utfärdande av, förlängning av giltighetstid för eller återkallande av luftfartscertifikat, behörighetsbevis eller särskilda tillstånd upptoges för närvarande till avgörande av Kungl. Maj:t i statsrådet. Emellertid hade under senare tid i dylika mål yttrande från regeringsrätten ansetts böra inhämtas, innan målet slutligt avgjorts. Målen vore otvivelaktigt av den art att de väl lämpade sig för prövning av den högsta administrativa domstolen. Den slutliga prövningen av dem torde därför böra överlämnas till regeringsrätten. Som jämförelse förtjänade nämnas, att regeringsrätten sedan lång tid tillbaka hade att pröva mål av likartad beskaffenhet, nämligen besvär över meddelande och återkallande av tillstånd att föra automobil. Departementschefen fortsatte: I anledning av vad sålunda anförts torde i regeringsrättslagen böra infogas ett stadgande av innehåll att nu förevarande mål skola upptagas och avgöras av regeringsrätten. Ändringen torde böra träda i kraft den 1 juli 1951.

3. Enligt 2 § 14:o) regeringsrättslagen höra till regeringsrättens upptagande bl. a. mål rörande tillämpningen av förordningen om erkända skatteförmedlingskassor. Denna förordning (SFS 1943: 205) upphävdes emellertid genom förordning den 29 juni 1946 (nr 482) med utgången av år 1946.

Föredragande departementschefen har uttalat, att numera så lång tid förflutit från upphävandet att ifrågakvarande stadgande i 14:o) torde kunna utgå, lämpligen från och med den 1 juli 1951.

4. I det för årets riksdag framlagda förslaget till religionsfrihetslag (prop. nr 100) har stadgats, att klagan må föras över pastors beslut eller åtgärd jämlikt samma lag samt att i fråga om sådan klagan, ändå att beslutet eller åtgärden icke angår kyrkobokföring, skall äga motsvarande tillämpning vad om klagan i fråga rörande kyrkobokföring är stadgat. Riksdagen har, såvitt här är i fråga, bifallit förslaget (se riksdagens skrivelse nr 280).

Föredragande departementschefen har anfört, att i anslutning till vad sålunda stadgats torde, såsom i propositionen framhållits (s. 158), en motsvarande komplettering böra göras i 2 § 15:o) regeringsrättslagen samt vidare uttalat, att ändringen torde böra träda i kraft den 1 januari 1952, under förutsättning att religionsfrihetslagen då blivit godkänd även av kyrkomötet.

5. I proposition till årets riksdag (nr 176), ha föreslagits vissa ändringar i civilförvarslagen den 15 juli 1944 (nr 536), avsedda att träda i kraft den 1 juli 1951. Riksdagen har antagit förslaget (se riksdagens skrivelse nr 279). Ändringarna innebära bl. a. att länsstyrelse under vissa förutsättningar äger befria ägare till anläggning eller byggnad, som avses i 24 § i lagen, från den honom åvilande skyldigheten att inrätta, utrusta och underhålla enskilt skyddsrum, som skall finnas för anläggningen eller byggnaden. Ägare av anläggning eller byggnad, för vilken på grund härav enskilt skyddsrum ej skall inrättas, utrustas eller underhållas, skall i stället utgiva bidrag till kommunen för skyddsrumskostnad (*fastighetsägarbidrag*) med belopp högst motsvarande normalkostnaden för anordnande av skyddsrum för anläggningen eller byggnaden eller den del av densamma, varom fråga är. Bestämmelser om fastighetsägarbidrag äro upptagna i en ny paragraf (59 b §) i lagen. Enligt denna paragraf äger vidare länsstyrelse, då synnerliga skäl därtill äro, medgiva befrielse helt eller delvis från skyldigheten att erlägga fastighetsägarbidraget. Vidare stadgas, att normalkostnad för anordnande av skyddsrum bestämmes av Konungen, som ock i övrigt meddelar föreskrifter rörande beräkningen av fastighetsägarbidraget och dess erläggande.

Föredragande departementschefen har anfört följande:

Den föreslagna bidragsplikten enligt 59 b § civilförvarslagen ersätter — — i de avsedda fallen den nuvarande skyldigheten för ägare till vissa anläggningar och byggnader att inrätta enskilda skyddsrum. Besvär till

Konungen i statsdepartementen i mål om meddelande i särskilda fall av tillstånd, förbud eller föreläggande jämlikt författningar och föreskrifter rörande civilförsvaret i vad angår inrättandet av enskilda skyddsrum tillhöra liksom mål om fördelning av kostnaderna för gemensamt skyddsrum enligt stadgande i 2 § 16:o) regeringsrättslagen regeringsrättens upptagande och avgörande. Med hänsyn härtill torde även besvär till Konungen i mål om fastighetsägarbidrag enligt civilförsvarlagen böra prövas av Kungl. Maj:t i regeringsrätten. Bestämmelse härom torde lämpligen upptagas omedelbart efter nyssnämnda stadgande. Ändringen torde, i likhet med ändringarna i civilförsvarlagen, böra träda i kraft den 1 juli 1951.

Lagrådet har lämnat de föreslagna ändringarna utan erinran.

Utskottet har i sitt memorial nr 31 på anförda skäl föreslagit uppskov till höstsessionen med innevarande års riksdag med behandlingen av förevarande proposition, såvitt därigenom föreslagits ändring av 2 § 15:o) regeringsrättslagen. Med hänsyn härtill har utskottet ansett sig för närvarande endast böra taga ställning till de ändringar som i övrigt förordats och med vilkas genomförande icke lämpligen kan anstå till höstsessionen. Mot dessa ändringar har utskottet icke funnit anledning till erinran. Detta ställningstagande nödvändiggör en ändring i den föreslagna lagens rubrik.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen — med förklaring, att riksdagen icke för närvarande kunnat taga ställning till den föreslagna ändringen i 2 § 15:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt — nu måtte för sin del antaga följande förslag till

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

L a g

angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Härigenom förordnas, att 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

L a g

angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Härigenom förordnas, att 2 § 4:o), 14:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 §.

4:o) mål om avlöningsförmåner, — — — av rovdjur; mål om sådant bidrag eller understöd av statsmedel, som enligt gäl-

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

lande författningar må beviljas eller skall på rekvisition utbetalas av statskontoret eller tillsynsmyndighet över registrerade understödsföreningar, eller av Konungens befällningshavande, där fråga ej är om bidrag till väg- och brobyggnadsföretag eller om provisorisk skatteersättning till kommun;

14:o) mål om inmutning — — — att föra automobil;

mål om utfärdande av, förlängning av giltighetstid för eller återkallande av luftfartscertifikat, behörighetsbevis för förare av luftfartyg eller sådant tillstånd, som avses i § 24 c) förordningen den 26 maj 1922 (nr 383) om luftfart;

mål om registrering — — — andra personalstiftelser;

15:o) mål om beslut — — —
svenskt medborgarskap;

mål om kyrkobokföring, beslut eller åtgärd rörande medlemskap i svenska kyrkan, lysning eller annat kungörande till äktenskap, utfärdande av äktenskapscertifikat, företagande av vigsel;

16:o) mål om meddelande i särskilda fall av tillstånd — — — eller skyddsrum;

mål om fastighetsägarbidrag enligt civilförsvarslagen;

mål om meddelande — — — och behandling;

Denna lag träder i kraft såvitt avser 2 § 4:o), 14:o) och 16:o) den 1 juli 1951 och såvitt avser 2 § 15:o) den 1 januari 1952. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1951.

Stockholm den 22 maj 1951.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Närvarande: se under memorialet nr 31.
